

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 50 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főszerkesztő:

HEGEDÜS NÁNDOR MARÓT SÁNDOR

Felelős szerkesztő:

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső)-utca 6.

A román állam méhei

Mily költői kifejezés, milyen édes becéző elnevezés ez: a román állam méhei! Azt hihetnők, hogy Firdusi, a nagy poeta írta le és dobta bele a köztudatba a mi nagy gyönyörűségünkre. Pedig szerzője sokkal prózaibb lény, szerzője Bratianu Vintila pénzügyminiszter. És kiket dőltet ezzel a bülbül-hangzású szóval a finansminiszter ur? Talán téged, óh izzadó és görnyedő polgár, aki produkálsz és teremtesz és gyűjtöd a gazdaságot a hazának, talán téged, kérgestenyérű munkás, aki a bányák-ból felhozod a feketegyémántot vagy óh föld fia, arató paraszt, talán te vagy a román állam méhe, aki most gyűjtöd a dohogó cséplőgép mellett garmadába a huszsz áldásait...

Félre a balga képzelődésekkel. Csapjuk el az olimpuszok stílusát. Bratianu pénzügyminiszter az adóvégrehajtókat nevezi a román állam méheinek. Körendeletet adott ki, amelyben a perceptorokat felszólítja, hogy fogjanak hozzá gőzerővel az ujonnan kivetett adók behajtásához. Ti vagytok a román állam méhei — deklamálja a rendelet lángszavu szerzője, menjetek virágról virágra, adózóról-adózóra és seperiétek be buzgalommal a milliókat.

A román állam szorgalmas méhei hozzá is fogtak már a munkához. Az ujonnan kivetett nagy adókat tudvalevőleg hosszabb időre azonnal előre egyösszegben le kell fizetni. Aki nem fizet: annál zálogolnak és árvereznek. Olvassuk is már az egyik aradi lapban, hogy az adóvégrehajtók nagy buzgalommal kezdték meg a kereskedőknél a zálogolást. Egy csomó portékát lefokálnak adó céljaira és ha nyolc nap alatt a boltos nem fizet: perdül a portéka felett a dob.

Eddig tehát csak kesergés, tiltakozás, demonstráció volt, most azonban gyorsan következik a fizetés is. A méhecskék elkezdik dongásaikat a szegény adózók körül és bizony ezeknek a méhecskéknél csipő fulánkjuk is, amelynek a szurásától az adózók ugyancsak felszisszennek.

Hiszen jól van. Ha nincs egyéb hátra: fizetünk. Az adóteher, amit kiszabtak reánk, példátlanul nagy, de ha már kirótták: ha a méhek már elindultak mézes körutjukra: hát nincs egyéb hátra: fizetünk vagy ha nem tudjuk a pénzt kibánni, hát összeroskadunk. Nem is azért íródik ez a cikk, hogy elszomorítsa és elkecséltse a polgárokat, nem is azért, hogy az adóközökeket, az állam e becsületes és dolgozó tisztviselőit gúnyolja, nem is azért, hogy bárkit az adó meg nem fizetésére buzdítson. — nem — ez a cikk azért íródik, hogy mikor a román állam méhei elkezdik munkáikat, akkor erőiesen, dörgő hangon, végső elszántsággal felkiáltanak: most már azután elég volt!

Igen: elég volt az adóztatásból. Értsék meg és hallják meg az urak a városházán, ahol megint adók és illetékek kivetésével bibelődnek, hogy itt a lakosság tovább megnyomorításáról nem lehet beszélni. Az óriási új adókulcsokat a kormány azzal az indokolással fogadtatta el a parlamentben, hogy semmi másfajta adó nem lesz többé, hanem a városok a kormánytól kapják meg bevételeiket. Hát tessék odaállani

polgármestereknek, városi képviselőknek, szenátoroknak és egyéb közbizalomra pályázóknak a kormány elé és döngetni, rázni a kormány kapuját, beleordítani a miniszterek füleibe, hogy a törvény ígéreteit váltsák be. Hát micsoda istentelen gúny az, hogy egy kereskedő tizenhat százalékos adót fizet azért, mert ebben kifejezetten a városi adópótlék is benne van és most még külön megcsapolják azon a címen, mert cégtáblája van, külön megvámolják azért, meg járda van az üzlete előtt. Nem lehet ez a komédiát tovább üzeni. Semmiféle szabad rendelkezési joga nem marad már a városi tanácsoknak, csak hogy negyvenhatféle új adót vethessen ki. Ha én városi tanács vagy efféle nagy istenség volnék, hát önérvényesen visszadobnám ezt az egyetlen privilégiumot, amely áthárítja a népszerűtlen adósról további csavarítását

Lemondott a párisi román követ

Nagy feltűnést kelt politikai körökben, hogy Antonescu Viktor, Románia párisi követe és meghatalmazott minisztere beadta lemondását. Ehhez a demisszióhoz különféle magyarázatot fűznek. Egyes körök úgy tudják, hogy a párisi román követ azért mondott le, mert Románia külföldi gazdasági törekvései nem váltak be és ennek sikertelensége miatt vont le Antonescu a konzekvenciát.

a városok kinevezett vezetőire. Mert ha nem jelenik meg néhány hete az a törvény, amely negyvenhat új adó és illeték kiadását engedi meg, akkor a városi tanács nem érezte volna szükségét annak, hogy új bevételeket facsarjon ki a közönségből, hanem valamelyik tanács tag minden héten Bukarestben lett volna és végül is kieszközölte volna az újabb és újabb pénzeket a kormánytól a város további vegetálására. Hát méltóztassék gondolni a város vezetőségének, hogy nincs ez a törvény, tegyék irattárba ezt a törvényt és hagyjanak nekünk békét az új adókonceptiókkal, mert igazán, meztelen valóságban, magyarul megmondva: nekünk nincs több pénzünk, mi az ugynevezett közcélra áldozni többé nem tudunk.

A román állam méhei elég ha kiindulnak az állami pénzügyek igazgatásából, a városházán nekünk ebből a szorgalmas méhfajtából ne termeljenek egy példányt sem!

Belgrádból jelentik: Hivatalos körök értesülése szerint az olasz kormány nagyobb számú csapatösszevonást eszközölt Trieszt környékén. Azt hiszik, hogy az olaszok Fiume megszállását tervezik.

A kormány békülni akar Maniuval

Az utóbbi napokban, hogy a politikai kibontakozás lehetőségét keresik, újból sűrűn felmerült annak a híre, hogy a liberális párt ismételt közeledést keres a nemzeti párthoz. Az Adeverul az elmúlt héten egyik számában vezető cikkben emlékeztetett meg erről és ma meglepő, hogy ezt a hírt minden oldalról cáfolni igyekeztek. Annál inkább nem keltett ez a hír meglepetést, mert az ajánlatot a liberális párt részéről tényleg megtették. A nemzeti párt azonban nem fogadta azt el, tehát a kormánypart részére nem marad más hátra, mint megcáfolni a közeledés híreit.

Az Adeverul legutóbbi száma Szovátáról keltezett interjút közöl a nemzeti párt főtitkáráról, aki a következőket mondja:

— Meg kell állapítanunk, hogy majd nem minden hónapban érkezett egy-egy ajánlat a liberális párt részéről az együttműködésre. Nem szabad azonban azt hinni, hogy csak a közeledési próbálkozások konzekvensek lettek volna. Ellenkezőleg. Nagyon magasán kezdték és nagyon alacsonyan végeztek. Vagyis előbb együtt-

működést ajánlottak fel, de amikor ezt kezeken visszautasítottuk, már kevesebbet is beérték volna.

— Ma már a liberálisok az ellenzékbe vonulásukat készítik elő. Azt kérik, hogy abban az esetben, ha a nemzeti párt kormányra jönne, a liberálisok biztosra veszik azt, hogy az a párt egyedül veszi át az uralmat, tartásuk fent a jövőben is egyes intézkedéseiket, amelyeket a parlament, vagy a kormány tett.

— És mivel a román közvéleményt félre vezetik, felhatalmazom, — mondja a nemzeti párt titkára az Adeverul munkatársának — közöljék, hogy maga Bratianu Jonel miniszterelnök közvetlenül is tett egy közeledési ajánlatot a nemzeti pártnak, még pedig azonnal a legidegesebb hangulat idején magához kérte Lupás János egyetemi tanárt, a párt végrehajtó bizottságának tagját, hogy tárgyaljon a két párt kollaborálásáról.

Újabb közeledésről eddig még nem hoznak hírt a bukaresti lapok, de tény az, hogy politikai körökben sokat beszélnek egy újabb ajánlatról is, amely közvetlenül

a legutóbbi napokban történt volna. Nem valószínű azonban, hogy a nemzeti párt éppen most változtatna programján. Most, amikor mindenki politikai változásokról beszél.

A felekezeti tanítóknak sürgősen vizsgázniook kell

Tudvalevő, hogy a nem román nyelvű tanítók tettek már az elmúlt években valamelyes vizsgát, amellyel oklevélük érvényességét fenntartották és nyomorúságos kenyerük további megkeresését biztosították. A kormány mind emellett elrendelte nemrég, hogy az állami iskolai tanítók kötelesek a román nyelvből, földrajzból és történelemből ismét nosztrifikáló vizsgát tenni. Egyben — igen helyesen — a regát egyes városaiban kurzusokat tartottak, ahol a tanítók és tanítónők a vizsga anyagát megtanulták. A kurzust elvégző tanítók vizsgáztatása most folyik Erdélyszerte. Kolozsvárott drákói szigorral examinálják a kenyerükért aggódó magyar tanítókat, mert hiszen a vizsgálobizottság elnöke kijelentette, hogy a román nyelvet írásban és szóban mindenkinek tökéletesen kell ismernie. (Próbálják csak ezt az elnök urral megítélni egy olyan nyelvből, amit eddig nem beszél!) A szerencsétlen nem román tanító nyugdíját is elveszti, ha nem sikerül a vizsga. Nagyváradon is hét napja folyik ez a vizsga és Coroiu tanfelügyelő ur úgy nyilatkozott előttünk, hogy Nagyváradon nem kezelik a kérdést szigorúan. Különbösen is a biharmegyei tanítók a campulungi kurzuson olyan kiváló szorgalmat tanusítottak, hogy heten kitüntetésben is részesültek.

Ezek után adjuk hírül tudósításunk másik — megdöbbentő — részét. A nagyváradai tankertületi főigazgatóság tegnap arról értesített bennünket, hogy a kormány elrendelte a nem állami — tehát felekezeti — tanítók nosztrifikáló vizsgáját, amelyeknek aug. 17—25-ig kell megtörténnie.

Elámul az ember ennek a hallatára. Meg is kérdeztük a főigazgatóságot.

— Hiszen ezek a tanítók nem is voltak kurzuson, hát hogy tegyék le a vizsgát?

— Erre nézve nem intézkedik a rendelet.

— De hiszen már ma van aug. 17-ike — folytattuk az ellenvetést, hát lehet egy nyelvből ilyen ripsz-ropsz vizsgáznia. És tudunkkal ezek a tanítók egyszer már vizsgáztak.

A tankertületi főigazgatóság erre csak annyit felelt, hogy a kérvényeket be kell adni a tanfelügyelőséghez.

Minden józan ész megáll ezeknek a hallatára. A tanítók ezreit egyik napról a másikra szólítják fel, hogy vizsgáznia menjenek, olyan vizsgázásra, amelytől keserves existenciája függ.

Kilakoltatás gőzerővel

Nem mulik el hét, hogy Nagyváradon ki ne lakoltatnának valakit. Hol a rendőrség dobhat az utcára kiméletlenül családokat bírői ítélet alapján, hol pedig magánemberek titokzatos, messzire nyúló összeköttetések révén rombolnak le ekzisztenciákat azzal, hogy elveszik lakásukat, üzlethelyiségüket.

A kiméletlen kilakoltatásnak iskola példáját produkálta pár nappal ezelőtt a görög keleti egyház jogtanácsosa. Az egyház Szent László tér 14. szám alatti házában volt egy szobája Schwartz Armin férfinak, amely egy szoba egyszersmint műhely is volt, már három éve. Soha nem volt semmi baj az egyház vezetőivel addig, amíg a házba be nem költözött Gánya biztosítási tisztviselő, aki Aradról jött Nagyváradra. Schwartz egy szobája folytatlagos része volt annak az egy szoba konyhából álló lakásnak, amelyben Gánya lakott. Gánya nő ember ugyan, de gyermekük nincs, azonban kicsinyelte lakását és megindította Schwartz ellen a kilakoltatási eljárást.

A pör lefolyt a törvényszéken, amelynek során ki is mondták Schwartz kilakoltatását. Hiába volt minden beszéd, hogy a kilakoltatás kenyerétől fogja megfosztani. Egy nem is nagyváradai illetőségű ember kedvéért meg kellett fosztani kenyerétől egy adófizető nagyváradai illetőségű polgárt. A kilakoltatás is egész különös körülmények között történt meg. Déli tizenkét órakor megjelent a Schwartz lakásán egy ügyvédjelölt, egy végrehajtó és két napszámos és pillanatok alatt kidobálták a bútorokat az udvarra. Azóta is ott állnak a bútorok a görög keleti templom udvarán az emberszeretettel nagyobb dicsőségére.

És Schwartz szabó a kilakoltatás óta állandóan kilincsel hivatalos helyeken egy szobáért, ahol kenyerét meg tudná keresni. És nem kap, még csak remény sincs rá, hogy kapjon. Most azon gondolkodik segédeivel, hogy erre az időre, amikor megfosztottak kenyerkereseti lehetőségétől, meg kell-e fizetnie a nemrég kivetett nyolcezer lei adót?

Fegyházra ítélt postamester

Érdekes ügyben tartotta meg a főtárgyalást ma az aradi törvényszék büntető tanácsa. Vádoltként Gidófalvi Béla, volt kristyóri postamester állott a bíróság előtt. Gidófalvi, amint azt annak idején megírtuk, postautalványok összegeivel károsította meg a feleket. A nyomozás adatai szerint a sikkasztó postamester több, mint 120 postautalványt hamisított meg és minden egyes esetben 500, illetve 1000 leit saját céljaira használt fel.

A ma tartott főtárgyaláson Gidófalvi bevallotta a sikkasztásokat és mentő körülmény gyanánt hozta fel, hogy 1910 óta állt a kristyóri posta élén és azóta soha szabálytalanság nála a legutóbbi esztendőig elő nem fordult. Azonban éppen az utolsó két esztendőben az állam által nyújtott silány javadalmazásból megélni nem tudva, kénytelen volt az életfenntartásához szükséges létminimumot bünnös úton megszerezni.

Elmondta a postamester, hogy havi ötszáz lei fizetése volt, amiből családjával együtt megélni képtelen volt. Azonkívül — miután nem közvetlenül vasuti- és postaállomás, hanem az utolsó vasuti állomása Brád, egy postakocsit is kellett tartania, amelyre az állam havonta 100 leit utalt ki. Természetes, hogy ezt abból a nevésegesen csekély összegből fenntartani nem lehetett és ezért kénytelen volt a szükséges összeget ily úton előteremteni.

A bíróság a beismerő vallomást és a Gidófalvi által előadottakat enyhítő körülménynek tudva be, a megtévedt embert öt évi fegyházra ítélte. A megtévedt postamester a szigorúnak talált ítélettel szemben felebbezésrel élt, ugyanicsak felebbezett Kele Sándor dr. Gidófalvi Béla védőügyvédje is. Az ügyész az ítéletben megnyugodott.

Folyó hó 11-től folytatódik 10 napig tartó idény utáni olcsósági vásárt tart a Körösparti Áruház, rendkívül leszállított árakban.

Uj nagyvárad kalauz

Az új impérium óta nagyot változott Nagyvárad úgy, hogy és nagyváradai ember sem tud számtalan kérdésre felvilágosítást nyújtani.

Egy általános Bedacker, lakásnévjegyzék és tájékoztató könyvre van szükség, ahol minden néven nevezendő ügyben: adó, lakásügyek, felebbezések, vám, jelentkezés, idegenek jelentkezése, kérvények, stb. ügyekben tökéletes és pontos tájékoztatást nyújt. Ezt nagy szükségét pótló könyvet állítja most össze Horváth József rendőrkapitány közhivatalos újságíró közreműködésével és könyv nem sokára piacra fog kerülni. Végtelen hosszadalmas volna elsorolni, hogy a helyi bérkocsi-tarifától kezdve az új utcanevekig a legtávolabb eső agrár-ügyig mi mindenről fel a vaskos kötet, amelyben az össze hivatalok és azok ágazatainak személyzetének ügykörét is magában foglalja. Ügyvédek, orvosok névsora és telefonszáma, általános lakásnévjegyzék, a kereskedések, vállalatok, ipa és más vállalkozások teljes felsorolása mellett Horváth kapitány szabadságidejét szenteli nagy körültekintést és fáradságot igénylő munkának és az ő közismert becsületesség és agilitása garancia arra, hogy a munka meg fog felelni minden várakozásnak.

Nékiülőhetetlen tanácsadó kíván lenni könyv nemcsak az idegeneknek, kereskedőknek, de a legelzárkózottabbban élő magánembernek is, tekintve, hogy még az új mindenkit érdeklő rendelkezéseket, a lakók és háztulajdonosokat érintő újításokat, kötelezettségeket is magában foglalja.

„Acélhang”
Aug. 26-án
Karger-ben

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

A fegyenc gróf

Izgalmas dráma 5 felvonásban.

A főszerepben:

Grete Freuna, Herman Pich

Dorian film!

Szombat, vasárnap

Ady Endre

bármely verseskötetét elolvashatja a

Hegeudis Hirlapiroda
kölsönkönyvtárban.

Egy látható írásu „Adler” modern

írógép kitűnő, használható állapotban, felelősség mellett, továbbá egy gyönyörű fiakker kocsi

olesón eladó. Megtekinthetők
Teleky-utca 34. sz. fűszerüzletben.

a 28-as

az idény legnagyobb szenzációja. Sarkadi Aladár, Balogh Böske, Sebestyén Jenő és Jakabffy Sándor a főszerepben
Bemutató kedden az Atlanticban.

Értesitem

a nagyérdemű közönséget, hogy rak-táramra eredeti angol

téli kabát és őszi divat
ujdonságok érkeztek

előnyös vétel folytán mérsékelt árak.

HORBÁTZ JÓZSEF férli szabó

Gen. Mosoiu (Mezey M.)-u. 4/a. sarok üzlet

Iz iparosok és kereskedők érdekei a piac rendezésénél

Iparos körökből kaptuk a következő híreket: Sokat hallunk mostanában a piac rendezéséről, ami, sajnos, ez ideig még mindig az illetékesek bevonása nélkül történik. A város tanácsa nagy ügybuzgalommal kezeli az ügyet, nagy arányú ujitást is akir kereszttől vinni, oly ujitást, amelyhez nemális időben is hónapok, sőt évek szükségesek. Annál inkább megfontoltan és körültekintően az érdekeltek igényeinek megfigyelése mellett kellene tehát most intézkedni, mert az elhamarkodott intézkedések pótolhatatlan károkat, sőt egyes iparágak megszűnését is maga után vonhatják. Elátározta a város tanácsa, hogy az árusító iparosok részére bódékat fog felállítani, ugyanakkor azonban nem látunk intézkedést arról, hogy addig is, míg ezek a barakok felépülnek, hol árusítsanak az iparosok és hol áruljanak a kereskedők. Ez volna az első és létkérdése ma egy a piacnak, árusító iparosoknak, mint a kereskedőknek, mert a rendszerint hosszadalmas pályázatok, munkakiadások, építkezések ideje alatt bizony a piacról élő iparosok és kereskedők tönkre mennek. De még kérdés a bódék kérdése az is, hogy kellenek-e vajon a bódék vagy barakok az iparosoknak és kereskedőknek, vagy nem: kérdés az, hogy fogják-e tudni érte a bódékat fizetni, avagy nem. Ha a város vezetősége az iparosok és kereskedők érdekeit csak így fogja védeni és mérlegelni, mint napjainkban, féltő, hogy nem lesz iparos, aki a helypénzeket vagy a bérletet fizetni. De feltéve, hogy lesznek bérletdíj iparosok, gondolt-e a város vezetősége arra, hogy lesznek nagy számban oly iparosok és kereskedők, akik szegénységük miatt nem tudnak s így más hely kell, hogy a bódékat kijelöltessek. Ez esetben pedig föltétlenül bizonyos az, hogy a barakba lakozó iparosok és kereskedők is ki fognak abból maradni, mert az árusítás csak úgy célszerű, ha azt együtt egy csoportban, nem pedig széttagolva, egyik csoport barakban, másik csoport feltűnő he-

lyen sátorban árusít. Lehet, hogy akad akként gondolkozó is, aki a barakból távolmaradók bűntetéséből valamely távoli, nehezen megközelíthető helyre tenné. De akkor igazán számot kell vetni az illetőknek azzal, hogy így számos család s ezek alkalmazottai mennek tönkre s ez nem lehet célja a városnak.

Nagyon megfontolandó tehát, hogy mit, mikor és hogyan csináljon a város, mert egy újabb balkezes intézkedés nem csak az iparosságot és kereskedőket érintené, hanem magát a város anyagi érdekeit is. Ezek mellett egy helytelen intézkedéssel még kitenne magát annak is a város, hogy felebbezések folytán, hosszú éveken át sem juthatna a megoldás stádiumába. Eppen ezért föltétlenül kívánatos, hogy az iparosság és a piacon árusító kereskedők véleménye meghallgattassék és az irányadó legyen. Addig is azonban, míg ez a kérdés véglegesen megoldható, föltétlenül szükséges, hogy kijelöltessek az iparosok és kereskedők részére az őket megillető hely és mód adassék ahhoz, hogy azt saját tetszésük szerint egymás között elosztassák.

Milyen kormányt alakítana Gömbös?

Budapestről jelentik: A magyar lapok újabb részleteket közölnek Balla Aladárnak Melijovics szerb követtel Gömbös Gyula nevében folytatott tárgyalásairól. A kabinetlistán, melyet Gömbös Gyula uralomrajutása esetére a budapesti jugoszláv követnek Balla bemutatott, Gömbös mint miniszterelnök szerepelt. Külügyminiszter gróf Batthyány Tivadar lett volna. Batthyány és Gömbös közvetlenül nem tárgyaltak, csak Balla közvetítésével érintkeztek. Ballának sikerült meggyőznie Gömböst, hogy az alakítandó kormányban szükség van Batthyányi személyére. Fejlesztetül szolgálna a külföld előtt az új kormány békés törekvéseinek őszinteségére. Batthyány viszont úgy vélte, hogy ránézve Gömbös uralomrajutása az egyeduralkodó expedienst a jelenlegi helyzetben. Kü-

lönben is, szerinte Gömbös októbristól álláspontra helyezkedett, hiszen az irredenta szervek és alakulatok leszerelését, a szomszéd államokkal való megegyezést és a királyság védelméről szóló 1913-iki törvény hatályon kívül helyezését felvették a kormányzati programba.

Gömbös a nagy port vert leleplezésekkel kapcsolatban következőleg nyilatkozik. Kijelenti, hogy hónapok előtt nagyon megbízható helyről úgy informáltak, hogy bizonyos politikai csoportok kisantant-körökben ellene fondorkodnak. Erre megtette a szükséges ellenintézkedéseket. Hogy mit, arra nézve nem nyilatkozhatik. A kormány azonban teljesen informálva van eljárásáról.

Bethlen kijelentette, hogy ezidő szerint még szintén nem kíván nyilatkozni.

Likvidálják az ármentesítő társulatokat

Magyarországi delegátusok a likvidálásnál

A politikai országhatárok megváltozása következtében még ma is igen sok intézményt kell likvidálni, amelynek vagyonából az utódállamok területére is nagy rész került. Különösen áll ez az ármentesítő, lecsapoló és belvízszabályozó társaságokra.

Erdélyben tízenegy olyan ármentesítő társulat van, amelynek az igazgatása alá tartozó folyam egy része Magyarországon, egy része Csehszlovákiában van. Tekintettel arra, hogy az újabb átépítési és vízszabályozási munkákat nem lehet addig megkezdeni, amíg a társulatok helyzete tisztázva nincs, a szomszédos államok kölcsönösen megegyeztek abban, hogy likvidáló bizottságokat küldjenek ki, amelyek végleg rendezzék a társulatok anyagi viszonyait, valamint egymáshoz való viszonyukat a jövőben.

Ebből a célból kezdődtek most meg a nagyváradi kulturális munkálatok a likvidáló tárgyalások, amelyen a román kormányt Oprean Rudolf, kolozsvári kulturális és folyamtermelési vezérigazgató, Arsenevici Gyula pénzügyi vezérigazgató, a pénzügyminisztérium kiküldöttje, Dumitrescu generális és egy jogtanácsos. Magyarország részéről Valtér Emil külügyminiszteri tanácsos, Tellyesniczky János miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszter képviselője, Valla vezérkari őr-

Homokóra

Irja: Pálffy Gyula Irén

A zseniális és a középszerű ember

Rég ült meg egy valami, mint a napokban egy kijelentés. Valaki azt mondta, hogy közel hozzátartozójáról:

— „Szép, szép, nagyszerű ember volt, csak valamivel butább lenn. Mindég az, ha valaki a fejével verdesi az eget...”

Még időm se volt meglepődni, mert kezd el néz, mit olvasok röviddel rá valamelyik német lapból! Az új minisztereket felsorolva azt a megjegyzést süti el itt gyíkre valami inkognitóban maradt kollégám, hogy kitűnően be fog majd válni, mivel úgy német, mint francia részről egyformán savanyu képpel fogadták a kinevezését.

Hogy tisztába legyünk a jóslatos miniszter kiletével, tehát azt is megmondom, hogy Hilferdingről, a német pénzügyminiszterről van szó. Mindnyájan érezzük a titulusában rejlő roppant nehézségeket. Azt hiszem, jó német pénzügyminiszternek lenni, ma, csak a mitológiai Augiasztálló-rendbemozgatásával, a gulaépítők teszerhordásával vagy az alkimisták bölcsességkövének föltalálásával összemérhető feladat.

Lám, mégis azt mondják, hogy Hilferding meg fogja állni a sarát!... Miért? Honnan ez az egyértelmű bizakodás?

Nem kell sokáig keresgelnünk, a német csurnaliszta jól megfelelt a kérdésre. Az új pénzügyminiszter személye azért garancia, mert úgy az egyik, mint a másik frakció már eleve fintorgatja tőle az orrát,

mert sem egyik, sem a másik fél nem látja benne azt a nagyívű koncepciót, mely beláthatatlan távolságban fog kivitelre bontakozni, mely kizárólagosan neki világítson s az igényeket egyoldalúan valóra is váltsa.

Mindkét érdekelt azt a középén-futó, szürke utat látja a nemlétező, illetőleg tul tengő német pénzek ügyének miniszterében, amely nem fog felfutni sem a francia imperializmus meredekére, sem a német keserűség mélyébe nem fog lebecsülni, hanem kigyózik szépen, helyezkedve, óvatossan és egyensúlyozva a kettő között.

Rövid időn belül ez a második eset, melyet látok, ahol fő kvalifikátor épp a túl nagy kvalitások hiánya, a középszerűség. Ez a tünet tehát nem elszigetelt, nem is a véletlen kerekén felszínre-lejött adottság, hanem a dolgok rendje, mely így lehetett az idők kezdete óta, ha mindjárt nem is akartuk észrevenni. A társadalomnak, az államgépezetnek mellé, jó átlag, higgadt mediokritásra van szüksége. A zseni nem alkalmas az élet aprófájának felhasogatására. A zseni a természet luxus-cikke, melyet szeszélyből formál magamulattatására, mikor már elunja a csalhatatlan biztos rendszerek tengerre dagadását és kedve támad egyetlen gesztussal kereszttől huzni, felborogatni, kigunyolni minden emberi számítást.

A zsenivel a természet csak cáfol, de nem bizonyít, még kevésbé épít. A zseni, ha valami türelempusztító akadály elé ér: vagy felrobbantja, vagy átugorja azt, vagy a nyakát szegi. De szerpentint vénsi a sziklába, hidat verni a szakadék fölött, vagy alagutat át a hegyen: arra nem való. Pedig a tömegek szükségletének szempontjából ez kell. A tömeg járni akar, jó

szilárd talajon, megvetett sarkokkal és időnkint mászni is akar, följebb és főleg akarja, hogy csuszás-mászása közben a kis rongyos élete, vagyona és minden javai biztonságban örvendjenek.

A tömeg nem kívánja, nem is méltányolja a nagy merések elánját, sem a koncepció lázát. A tömeg csak a levelenkint egymásra-hajtogatott munkát ismeri el annak s az értékét kenyérben méri. A számokba-esett féreg, a vaskalapos konzervatív, a hideg fejű, a lassan a testtel-elvű ember az általános célszerűségek tudója, a nagy gubancok türelemmel piszmogó kibontója: a megbízható családfő és jó álmférfi.

A zseni már a családban autseider: kisiklott lény, aki forradalmasítja a szürke filisztereket, összekuszálja a különben egyszerű dolgokat. Nem hagyja magát kiheleyni, bebiztosítani, megindítani azon az előre kipécézett úton, melyen látni szeretnének. A zseni az a dupla töltésű rakéta, mely mindig a józan nyárspolgári udvar körletén kívül robban, mindig mások győzelmére és elismerésére. A zseni az a családtag, akit kénytelen vagy ugyan megelődve agnoszkálni az Illusztration lekenvedő hasábjairól, de akire nem bizhatsz egy lyukas piculát se. Ő az a családtag, aki semmit se „intéz el”, aki semminek „nem néz utána”, aki nem „szól be” utaltat a varrónőhöz a lányok ruhájáért, akit nem lehet vasárnap este körül beküldeni a szótócsához egy üveg szódavízért, aki nem viszi kirándulások alkalmával az elemózsiás szatyort, aki talán egy év múlva, Kanadában vagy Jokohamában fogja postaládájába dobni a rábizott anizhtszkártyádat. Ő az a bizonyos, aki nem vett még soha Médy-

magyar és Fehér Elemér, a pénzügyminiszter képviselője.

A tárgyalások e hét hétfőjén helyszíni szemlékkel kezdődtek, azután itt folytatják azt Nagyváradon. A tárgyalásokon meghallgatják az ármentesítő társulatok képviselőit is úgy magyar, mint román részről.

A tárgyalásokról Arsenovici Gyula pénzügyi vezérigazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Négy napon keresztül a delegáció bejárta a határ azon részét, ahol az ármentesítő társulatok által kezelt folyó átfolyik és a tulajdonképeni tárgyalásokat csak így, alaposan tájékozva kezdjük meg.

— A likvidálás a közös vagyon és a terhek megosztásából áll. De a likvidálás egyik főcélja, hogy megállapodjunk a jövőben való együttműködés formájára vonatkozólag. A megállapodásokról jegyzőkönyvet veszünk fel, amely a két állam kormányainak jóváhagyása esetén lép életbe és azután kezdődik a tulajdonképeni vagyonmegosztás. A berendezések legnagyobb része természetesen annak az országnak a tulajdonába megy át, amelynek területén van.

— Biharmegyében a három Körös és a Berettyó árszabályozó társulatait likvidáljuk, azután tovább megyünk Szatmármegyébe, ahol már be kell vonnunk a tárgyalásokba Csehszlovákia kiküldöttét is, mert hiszen vannak folyók, amelyek mindhárom ország területén áthaladnak.

A tárgyalások előreláthatólag szeptember hónap végéig húzódnak el.

Kicserélik a politikai foglyokat

A magyar kormány megbízottja Bukarestbe érkezett

A nagyváradi fogházban közel két éve ősszpontositva van 11 politikai vétségeért elítélt magyar ember. A kicserélésnek már régen meg kellett volna történni, de úgy a magyar, mint a román kormány nemtörődomsége miatt két éve már, hogy a politikai foglyok érdekében nem történt semmi.

Budapesten körülbelül negyven politikai fogoly — köztük sok erdélyi ember is — várja szabadulását. A kicserélés állítólag azért készt, mert a román kormány több foglyot — akiket a magyar kormány mint politikai foglyokat kért ki — nem akart kiadni, hanem itt, mint közönséges bűnösöket kezelték. Így több-

nek egy fababát se, aki Toncsinak nem szerez táncost, Rézinek elfelejt borravalót hagyni, aki nem szól Józsi ügyében az államtitkárnak, aki nem beszél, csak nyilatkozik és kijelent, aki nagyhangon van, snasszul ültözik, akiből a familiának nem volt még két krajcárt érő haszna, szóval az a valaki, aki nemjófiu, aki opportunist, szélsőséges, következetlen és megbízhatatlan a végtelenségig.

Ugyanez a zseni a politikában is. Ő az, aki előre várja a köszönést a minisztertől, aki visszadobja a magas rendjelet, aki megvárhatja előszobájában a rendőrfőnököt egy kis varróleány miatt, az örök izgága, a rendbontó, a forradalmár, a vérengző, a váratlanul elnéző, a hordó tetején sirvafakadó, ellenségeivel összelellező, a detronizáló, a magát királlyá koronázó, majd megapostoli alázatban hamvazkodó, az abszolút nembiztos, a kiszámíthatatlanság. A zseni a politikában az, aki nem csinál meg semmit, aki a dolgokat csak elgondolja. Odalobbantja a rakétát egy fél világnak, de a fény mellett mindig mások, apró, szürke hangyák azok, akik dologba fognak. És jaj, ha valamire mégis ráteszi végzetes kezét! ... Ott galvanikus táncba bomlik minden, boszorkányos csörömpölésben törnek szilánkra régi bevett rendek és rendszerek, homlokkal futnak egymásnak céltudatos vének és van égszakadás, földindulás, cécó, haddelhadd. Minden, csak lépésről-lépésre való, szükség-szerű, kiért, biztos haladozás nincs.

Ezért van igaza az én inkognitó német kollégámnak, ezért lesz jó miniszter Hilferding és ugyanez ok miatt kacagja már magát derékfájásig a világ szegény D'Annunzio.

bek között Tamas Bandit és társait nem akarta kiadni a román kormány.

Most — mint a Rador feltétlen megbízható helyről jelenti — végre örömdetes fordulat állott be a politikai foglyok ügyében. Gajzágó magyar külügyminiszteri tanácsos Bukarestbe érkezett, hogy újból megkezdje a tárgyalásokat a román kormánnyal a politikai foglyok kicserélése ügyében. Remény van arra, hogy a politikai foglyokat néhány napon belül feltétlen kicserélik.

Hatvanezer lei egy lakás

Megindult a lakás-spekuláció

A lakbérleti hivatal — mint tegnapi számunkban megírtuk — a prefektus egy miniszteri rendelet alapján végleg megszüntette. Az is köztudomású, hogy a katonatisztek és köztisztviselők elhelyezésére egy Beszállásolási Bizottság alakul, melynek korlátozott rekvirálási joga van. Hodor prefektus, hogy a közönséget ettől a zaklatástól is megkímélje, tárgyalásba kezdett a Háztulajdonosok Szövetségével, hogy az állítson fel saját kebelében egy olyan közvetítő szervet, mely a beszállásolásra jogosultakat elhelyezné. Ebben az irányban a tárgyalások folynak és valószínű is, hogy eredményre vezetnek.

A lakáshivatalokat nem sirja vissza senki s a lakásbérleket sem ez az intenció vezeti, amikor akciót kezdetek a Lakbérleti Hivatal fentartása érdekében. A Lakbérleti Hivatal szerintük törvényes szerv, mely paragrafusok alapján működik s ítéletei megfellebbezhetők. Minden más bizottság másrutája kötetlen s ha nem is ad puvoárt hatásköri túllépésre, ilyesmi könnyen megtörténhetne. Két rossz közül a régi rosszat akarják választani a lakbérleket s szándékaik helyességét már a lefolyt napok alatt szerzett közvetlen tapasztalataikkal is támogatják. A Lakbérleti Hivatal működése alatt is tagadhatatlanul folyó lakás-spekuláció hatványozott mértékben indult meg.

Egy két-háromszobás lakás ára a központban 50—60.000 lei.

Egy ismert ügyvédől egy ötszobás, azonnal elfoglalható modern lakásért kétszáz ezer leit kért a jelenlegi bérlő. A horribilis kívánságot azzal indokolta, hogy most már osztzkodni kell a háztulajdonossal is, aki a lépési díj egyharmadát kapja. Hogy az amugy is inmorális lakás-spekulációk alkalmával a saját vagyonán is keresni akar, szinte természetes.

Nem természetes azonban az, hogy

az új lakástörvény abszolút nem gátolja a lakásokkal való üzérkedést és nem ismer büntető szankciót.

Mindezeket kívül a lakástörvény számos jogcímet ad a kilakoltatásokhoz. Törvényszéki ítélettel, melynek végrehajtásához a rendőrség tartozik segédkezet nyújtani, lakások százai juthatnak — mondják a lakásbérleket — a háztulajdonos birtokába vissza. A megüresedett lakás azé lesz, aki jobban tudja megfizetni, míg a törvény nem nyújt módot a kilakoltatottak hatósági elhelyezéséről.

Aki utcára kerül a régi lakásából, lakás-közigazgató szerv híján, nem történik gondoskodás róla.

Főleg az itt felsorolt indokok azok, melyek végett a Lakbérleket Szövetsége protestál és a Lakbérleti Hivatal visszaállítását követeli. Az egészről s egyébként helyes érvekből csak az vonható le, hogy eddig sem volt sokkal másképp, mint ahogy a jövőben lesz. A lakás-mizéria régi jelszava, mely mindaddig nem kopik el, míg új házsorok nem teszik feleslegessé a háztulajdonba való beavatkozást: aklé a pénz, azé a lakás.

„Acélhang”
Aug. 26-án
Karger-ben

Részvénytársaság a vásárcsarnok felépítésére

Megemlékeztünk már arról, hogy a nagyszabású konzorcium vállalkozni akart a vásárcsarnok felépítésére s ebből a célból részvénytársaságot akarnak létrehozni. Ez a vállalat foglalkozni fog: a konszció elnyerése esetén a városi tanács által jóváhagyandó építkezési tervek alapján a vásárcsarnok épületének létesítésével, a vásárcsarnokban vásárra kerülő összes piaci áruk elárúsító helyeinek béradásával, kezelésével, gondozásával elárúsítóknak, piaci kereskedőknek, bizmányosoknak és általában a vásárcsarnokot igénybevevőknek nyújtandó hitelezéssel és az ezzel kapcsolatos pénzügyi műveletekkel. A vállalat alaptőkéjét 6.000.000 leire tervezik, mely 12.000 db. egyenként 500 lei névértékű névre szóló részvényből fog állani.

A részvényjegyzés fizetésének feltételei a következők: Aláíráskor fizetendő minden egyes részvény névértékének 10 százaléka, vagyis részvényenként 50 lei, ezen felül az alapítási költségek céljaira ugyan csak részvényenként egyszer s mindenkorra 50 lei. Az aláírás zárhatáridejétől számított 15 napon belül 20 százalék, vagy részvényenként 100 lei. A további befizetések módjait a megalakulandó részvénytársaság igazgatósága fogja megállapítani.

A részvényaláírás zárhatárideje 1923. évi szeptember hó 30-ika napja. A részvényaláírási felhívást a következő alapító irták alá: Nagyvárad Takarékpénztár r.t., Polgári Takarékpénztár r.t., „Bihoreana” Takarékpénztár r.t., Belényes-vaskóhi vasut, Margittai Göztéglagyár r.t., Rimanóczy Műbutor és Parkettgyár r.t., Szarvas és Klein építési vállalkozók, Barb Romulus, a Kereskedelmi és Iparkamar elnöke, dr. Popa György, volt prefektus közjegyző, Vámos Dezső műszaki tanácsos, Kelen Béla ipartestületi hitelszövetkezet igazgatója, Kesztenbaum Miksa, Nagyvárad Borszövetkezet vezérigazgatója, Klein Andor, a Leszámitoló és Jelzőbank r.t. igazgatója, Juricskay Barna volt városi pénzügyi tanácsos, ifj. Mónu Sándor cipőgyáros, dr. Oláh Béla kamarai főtitkár, dr. Papp János kamarai titkár, Barátky Béla, mészáros és hentes, dr. Friebe János, a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok titkára, dr. Turla Miklós ügyvéd, dr. Kertész Ferenc ügyvéd.

a 28-as

Sarkadi Aladár legparádésabb szerepe. Bemutató kedden az Atlanticban

GRAND
CIRCUS
ZOOLOGIC

különvonattal Nagyváradra érkezik

Augusztus

18

szombaton

este 9 órakor

megnyitó diszeloadás.

Bővebbet a napi falragaszok.

1923. augusztus 18.

UDONSÁGOK

* **Ankét az iskolák ügyében.** A vármegyén tegnap délután 5 órakor ankétet tartottak az iskolák elhelyezése ügyében, melyen Hodor prefektus, Bucico polgármester, Joanida ezredes, Gocan tanfelügyelő és Dejeu kulturtanácsos vettek részt. A polgári hatóságok a kadett- és csendőriskolák közoktatási célokra való átengedését kérték, azonban Joanida ezredes kijelentette, hogy az épületek nem adhatók át a katonaság szükséglete miatt. Felmerült az értekezlet során az a terv is, hogy a premonstreiek tanintézetét s a Szent József internátust vegye bérbe az állam. Ezt a tervet elejtették s az ankét azzal a határozattal végződött, hogy egy négy tagú bizottság, melyben a katonai hatóságok is képviseltetik magukat, helyszíni szemlét tart a kaszárnyák kihasználását illetőleg. Amennyiben akad olyan kaszárnya, melyben koncentrálni lehet a katonaságot, Joanida ezredes kijelentése szerint a katonaság nem fog elzárkózni a kadett- és csendőriskolák közoktatási célokra való átengedése elől.

* **Az asztalos sztrájkhoz.** Miután az asztalos munkásokkal folytatott legutóbbi békéltető tárgyalások eredményeit a különböző lapok hasábjain különbözőképpen ismerték, ezért minden további félreértések elkerülése végett indítatva érezzük magunkat annak leszögezésére, hogy az asztalos mesterek szindikátusa ezen békéltető tárgyalások során 15 százalékos béremelést ajánlott fel, illetve a jelenlegi órabéreket 15 százalékos plusszal heti a kontó alakjában kívánta az akkordban dolgozó munkások részére a bért biztosítani. A munkások küldöttsége ezzel szemben az akkord elismerése mellett ragaszkodott a 30 százalékos béremeléshez. Tisztelettel az asztalos mesterek Szindikátusának Elnöksége.

* **Rejtélyes módon eltűnt milliárdosnő.** Budapestről jelentik: Dom Magda, dúsgazdag öregasszony titokzatos módon eltűnt nagymező-utcai lakásáról, ahol rengeteg ékszere és értékpapírja volt. Szegénységes lakásában szigorú takarékoságban élt, bár vagyona kitett egy milliárdot. Védőkről tegnapelőtt este egy unokaöccse Pestre érkezett. Neve Harling Ottó. A hozzá intézett kérdésekre zavaros válaszokat ad, melyekből az öregasszony eltűnését lehetetlen megfejtetni. Harlingot a főkapitányságra idézték.

* **A Rimanóczy-fürdő igazgatósága** közli a m. t. közönséggel, hogy a férfi gőzfürdő tatarozási munkálatai miatt f. hó 20-tól kezdődőleg a női gőzfürdő helyiségeiben kedden és csütörtökön egész napon át csakis a nők, a többi napokon csakis férfiak fűrdhetnek. A férfi gőzfürdő újabb megnyitására a hírlapok útján fogja a t. közönséget értesíteni. A kádfürdők természetesen egész napon át férfiak és nők részére egyaránt rendelkezésre állanak.

* **Ami késik, nem mulik.** A Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Rt. „Acélhang” dalköre kényszerítő körülmények következtében elmaradt dalestélyét f. hó 26-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel fogja megtartani a Karger-féle vendéglőben. Az Acélhang aranyifjúsága mindent elkövet, hogy kellemessé tegye a szépnek ígérkező mulatságot. Sok értékes tárgy kerül kisorsolásra a tombolajáték keretében, míg a szépségverseny, konfetti- és serpentin-csata külön érdekességei lesznek a nívós estének. A műsoron fellepnek az Acélhang műkedvelők legjobbjai, azonkívül Váradnak egyik volt válogatott football-játékosa kuplékkal szerepel. Tehát válogatott műsor lesz. Az estély tiszta jövedelméből a

kolozsvári országos dalversenyen felmerülő költségeit fedezi a dalkör, miért is felhívjuk a közönséget köszönettel elfogad és hirlapilag nyugtáz.

* **Felhívás a festőiparosokhoz.** A festő iparosok szakszervezetének elnöksége felkéri a vigalmi bizottság tagjait, hogy f. hó 19-én, azaz vasárnap d. e. 10 órakor az Ipartestület hivatalában okvetlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **Poala Czedek Ima Egyesület** értesíti híveit, hogy a templomületek kiadását e hó 19-én, azaz vasárnap megkezdjük. Mindazok, akik az üléstől óhajtnak tartani, valamint akik örök üléssel bírnak, de hátralékban vannak, kérjük azokat legkésőbb e hó 26-ig rendezni, különben elbocsátás, valamint vételi jogukat elvesztve, a jelentkezőknek kiadatnak. Az ülések 26-tól mindennap d. u. 6-8-ig. Templom-ülési bizottság Körös-utca 18.

* **Maximálják a szállodák és fürdők árait.** Tegnap ült össze az a bizottság, mely a spekulatörvény alapján újra maximálja a hotelszobák bérét és a fürdők árait. A bizottság elnöke dr. Fédert tanácsos, tagjai az alispán képviselője, dr. Oláh Béla iparkamarai titkár, a szakértő Waiszlovich Emil, a Park-szálló tulajdonosa. A bizottság határozata a legközelebbi tanácsülés elé kerül.

* **Gyászrovat.** Kretschmann Vilmos előkelő nagyváradai iparos polgár, paplános-mester 63 éves korában elhunyt. Temetése holnap, vasárnap délután 4 órakor megy végbe Teleky-utca 13. sz. gyásházától.

Grüner József volt bojti nagybirtokos életének 79-ik, boldog házasságának 54-ik évében rövid szenvedés után csütörtökön délután elhunyt.

* **„Splendid” cég** alatt a Kossuth-utca-ban Hungária cipőgyárral szemben elsőrangú férfi-kalap és uridivat üzlet nyílt meg. Mielőtt szükségletét beszerezne, győződjék meg az új kiváló izléses cikkeiről és rendkívüli olcsóságáról.

* **Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.**

* **Kath. Legényegylet kirándulása.** Folyó hó 19-én, vasárnap rendezi harmadik kirándulását az ifjúság ezuttal a Félix-fürdőbe, indulás gyalog reggel 7 órakor a vaslencei állomástól. Felkérjük az érdekelteket, hogy pontosan az indulásra ott legyenek.

* **A TAC Váradon** első alkalommal mutatkozik be vasárnap az Egyetértés ellen, amely mérkőzés elé nagy érdeklődéssel tekint egész Erdély sportközönsége. A Tac-nak ma ismét a régi híres együttes teljes csapata együtt van. Hogy milyen eredményeket ért el, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Románia bajnokát, a Kinizsit vasárnap megverte, győzelmet aratott Bulgária bajnoka felett és Nagyvárad bajnokát, az Egyetértést 2:0-ra verte. Vasárnap teljes komplett csapatával jön az Egyetértéshez. Az Egyetértés is komplett összeállításban szerepel. Jegyek előre válthatók Balogh János-cégnél.

* **Sirköavatás.** Néhai Witrael Vilmosné sz. Goldföder Róza sirkövének felavatása f. hó 19-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a váradvelencei izr. sirkertben, mely alkalomra az elhunyt rokonait és ismerőseit szívesen látják.

* **Orvosi hír.** Dr. Gerő Sándor belgyógyász, a tüdőbetegségek szakorvosa, hazaérkezett és rendelését Szilágyi Dezső utca 4. sz. újból megkezdte.

Dr. Kovács Bertalan gyermekorvos szabadságáról visszaérkezett és rendelését Szilágyi Dezső-utca 9. szám alatt ismét megkezdte.

* **Nézze meg a Kecsefészek** című Szőke Szakál slágerdarabot.

* **A munkásotthon alapja** javára a kulturbizottság által folyó hó 19-én, vasárnap este fél 8 órakor a Lydó összes helyiségeiben rendezendő nagy nyári mulatságra sikerült a rendezőségnek Baranyai Jolánának, Kiss Gyulának és Békefinek a közreműködését megnyerni. Szenzációja lesz a mulatságnak a régi munkás műkedvelőgárda szereplése. A színházi zenekar reggelig fog hangversenyezni. Lesz konfetti- és serpentin-csata, továbbá tombola. Jegyeket Beck Samunál d. e. 12 óráig és d. u. 5 óráig a Dácia kávéházban, azontul a közműves otthonban, az ünnepély napján pedig délután fél 8 órától kezdve a Lydó pénztáránál lehet kapni. A tiszteletjegyekkel legkésőbb szombat este 8 óráig tartoznak a szakmák elszámolni. A kulturbizottság.

* **Szőke Szakál** legújabb bohózata, a Kecsefészek, ma este kerül bemutatásra az illusztris szerzővel a főszerepben. Ugyancsak ma van a premierje a Vissza-kérem az iskolapénzt című irodalmi szatírának is. Új szólókkal: Szőke Szakál, Sándor József, Andai, Gonda, Kardoss, Schratt stb. lépnek fel. A premier műsorába stilszerűen illeszkedik be a kitűnő Dragomir duo, az izléses Borszéki duo és Eva-Willy művészi táncoktató.

* **Az Ördög** legújabb száma ma, szombaton jelenik meg az alábbi érdekes tartalommal: A nyaraló Várad. Tuszádi fürdőlevél. A gentry-családok piócája. Eladósodtak a Lloyd kávéház vendégei. A lovag, a bálvány és a pénztárca. Goal a vonaton. Egy táncosnő portréja alá. Akik szórják a pénzt. Numerus klausus a szatmári strandon (Szatmári riport.) Sportegyveleg. Vigyázat szípkázva. Ördög pirulák. Szerkesztői posta stb. Egyes szám ára 6 lei. Kapható minden hírlapárusnál.

* **Adakozás.** May Sándor Nagyváradról való távozása alkalmából a fiúvárház Kecskeméti M. alapjához 500, a nyugdíj-alaphoz 500, az aggokházának 500, a liceumnak 500, összesen 2000 leit adományozott. Az izr. hitközség fiúvárházának a vasuti menetjegy iroda tisztikara és Neumann Vilmos és neje Reményi Vilmos vezérigazgató elhunytá alkalmából 200—200 leit, Baranyi Manci 250, Galambos Elemér és neje Pál fiuk születése alkalmából a Kecskeméti Margit-alapra 100, fiúvárházi adományul 50, Nasch Sándorné (Nánhegyes), Vajda Géza után 50, N. N. 40 leit. A Zsidó Aggokházának Galambos Elemér és neje fiuk születése alkalmából 50 leit adakoztak, mely adományokért ezúton is hálás köszönet mond a jótékony intézmények vezetősége.

A Népkönyha céljaira May Sándor Nagyváradról elköltözése alkalmából 500 leit adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az Elnökség.

* **Tüzifa kedvezményes árban** házhoz szállítva, megrendelhető a Népszövetségi Hangya irodájában (Szilágyi D. u. 5. sz.)

a 28-as

kabaré operett Zerkovitz Béla zenéjével az idény legnagyobb slágere.

Bemutatja kedden az Atlantic nyári mozi.

Nyitott és csukott

autók

bérelhetők minden időben Magyarországra is.

Andriská és Rosenbaum

auto garage, Calvin-utca 15. sz.
Telefon 209. Telefon 209.

Ugyahott Michelin Cable auto gummi és benzín kapható.

LEGUJABB

Poincaré hajlandó kiűriteni a Ruhr-vidéket?

Londonból jelentik: Az angol-francia ellentét láthatólag enyhült. Londonban optimista a hangulat, remélik, hogy sikerül a végleges szakítást megakadályozni. Párisban végre belátják azokat a nagy áldozatokat, melyeket Anglia hozni kíván Európa békéjének megmentése érdekében. Hiszik, hogy sikerül az antantot megmenteni. Poincaré vasárnapi beszéde valószínűleg átmenetet fog jelenteni Franciaország me-rev politikájából olyan politikához, amely lehetővé teszi a francia-angol politika összeegyeztetését.

A londoni estilapok félhivatalosan párisi jelentést közöltek, amely szerint Poincaré válaszolni kíván Németországnak. Charlesvilleben vasárnap mondandó beszéde csupa polémia lesz a legutolsó angol jegyzék barátságtalan részével. A jövő héten diplomáciai okmányt nyújtanak át,

amelyben a megszállás jogosultságát a nemzetközi jog alapján biztosítani kívánják. A jegyzékhez csatolt emlékiratban Franciaország kijelenti, hogy semmiesetre sem kíván a Ruhr-területen maradni addig, míg Németország a jóvátételt teljesen lefőrtleszti, hanem megbarátkoznék azzal a gondolattal, hogy kivonuljon, ha a német jóvátételi fizetések megkezdődtek. Beleegyeznék abba, hogy egyelőre 50 milliárd aranymárka végösszeg alapján szabályozzák a jóvátételt, melyből Angliának tizen-négy milliárd aranymárka jutna.

A Matin szerint a jegyzéket végig Poincaré írta.

Brüsszel, augusztus 17. Thurus Yaspas belga delegátus erőiesen kikel az angol álláspont ellen, amely a belga igényt háttérbe akarja szorítani.

A kisebbségek védelme az interparlamentáris konferencián

Kopenhágából jelentik: Az interparlamentáris értekezlet a lefegyverzési tárgyalások után áttért a nemzeti kisebbségek kérdésére. Uster svájci delegált ismertette az ügyet. A vita megállapította a kisebbségek védelmének szükségét. Witter báró meleg szavakkal emlékezett meg az utódállamok magyar kisebbségeiről, Meidinger és Heller, a csehországi német mi-

noritás ügyét tették szóvá. Lukács György a magyar kisebbségek helyzetét ismertette, ve kisebb módosítással elfogadásra ajánlotta az előadó javaslatát. Erősen támadta a népszövetség eddigi magatartását. A népszövetség három éve semmi eredményt sem produkált. Az olasz delegált csatlakozott Lukács álláspontjához. A vita élénk eszmecsere közben folyik.

* A jósnő halála. A Kálvária-ut ötvenes számú kis földszintes háza felé még néhány nappal előbb is tarka, jókedvű zarándokok csapatok, nagyobbára asszonyok, leányok vonultak cakkozó nevetgéléssel. Margit néniről, aki belát a jövőbe, színes kártyalapjaiból kiolvassa az élet titkait, aki megmondja: mit hoz a holnap. De mára megcsöndesedett az utca, nesztelen uri fogatok csak lépésrefogva poroszkálnak el a csukottszemű ház előtt, melyre fekete függönyt drapériázott a halál. Szerencsény Margit, a szerelmesszívű leányok, asszonyok tanácsadója nagyhirtelen átköltözött a fekete birodalomba, melynek kapuinál elhamvadnak a fiatal remények színes loncai, derékban szakad a nevetés és nyeretlen marad a legtelibb atont. Meghalt a jósnő, suttogják riadt szájjal a hasztalanjött kíváncsiak, oda vele a holnap megoldott titka és a sötétbefordult szemek mögött összeomlott a jövő tudása is. Vagy talán ellenkezőleg talán azt is meg tudná mondani most már, hogy mi van a felhőkön odatul? ...

* Felhívás. Felkérjük a külföldön tanuló szegénysorsu egyetemi hallgatókat, akik hitközségünk segélyakciójából részesedni akarnak, hogy magukat indexelkkel igazolván a hitközség Szilágyi Dezső-utca 11. sz. alatti irodájában jelentkezzenek. A leendő első évesek érettségi bizonyítványait hozták magukkal. A nagyváradi izr. hitközség jótékonyági osztálya.

* A kihágási bíróság ítélete. A rendőrhírási bíróság tegnap elítélte Gobóczy Lajost, a Velence kávéház tulajdonosát. Ugyanis pár nappal ezelőtt a rendőrt, aki egy órákor a kávéház bezárására szólította fel Gobóczyt, szidalmazta és nem zárt be. A kihágási bíróság előtt nem jelent meg Gobóczy. Ennek dacára két ezer lei pénzbírságra ítélték.

* Beethoven, Chopin, Bartók, Debussy, Mozart, Haydn, Schumann, Schubert, Grieg, Moszkovszky stb. összes művei kaphatók a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Elsőrendű házikoszt kihordásra is kapható Szacsavay-utca 36., ajtó 3.

Tőzsdéi jelentések

A zürichi utótőzsdén megjavult a lei

A lei zuhanása tovább tart. A zürichi nyitásban 2 és Párisban 7.30 volt a lei kurzusa. Azok a hírek, hogy a kormány erőteljes intervencióval fogja emelni a lei árfolyamát, e percben még nem bizonyultak valóknak, pedig előkelő financia-pacitások beszéltek, hogy a román kormány nagytömegű idegen valutát dobott piacra, hogy a leit magához szívia. Ez azonban egyelőre illúzió, mert a lei csökkenően esik az összes külföldi piacokon. A bukaresti lapok természetesen hasábos cikkekkel foglalkoznak a leizuhanás okával, egyik része az angol-francia ellentétben, másik a jóvátételi összeg elmaradásában látja a katasztrófa okát. Ez a találgatás a helyzeten nem segít semmit. A tény az, hogy a lei három hét alatt értékének 33 százalékát veszítette el, mert hiszen Zürichben nemrég 3 frankot ért 100 lei és ma már csak 2 frankot adnak érte.

Este a párisi zárlatban a lei némi javulást tüntetett fel, igaz, hogy ez viszont összefüggésben van azzal, hogy a francia frank gyengült a világpiacra, mert a párisi tőzsdén az összes értékek emelkedtek még pedig lényegesen úgy, hogy a lei párisi emelkedésének ebben a relációban nincs jelentősége.

Lapzárta után kapjuk a jelentést, hogy a zürichi utótőzsdén a lei megjavult 220-ra.

Zürich, augusztus 17. Nyitás: Berlin 0000150, Newyork 55075. London 2517, Páris 3605, Milanó 2375, Prága 61750, Budapest 003 egynyelcad, Bukarest 200, Bécs 0007755.

Budapest, augusztus 17. Hivatalos: Berlin 50-70, Bukarest 75-82, lei 7550-8250, Páris 1055-1091, frank 1070-1106. A többi kurzusok változatlanok.

Páris, augusztus 17. Párisi nyitás és zárlat. (Az első szám a nyitást jelzi.) London 8235-8268, Newyork 1803-181050, Brüssel 8000, Bukarest 737-760, Milanó 7740-7780, Zürich 326-32850, Prága 5275-5330, Berlin 550-5.

Bukarest, augusztus 17. Páris 1340, Berlin 155, London 1125, Newyork 245, Milanó 1060, Zürich 45, Wien 35. Prága 725, Budapest 140. — Márka 300-325, font 1080-11, frank 1250-1265, svájci frank 44-45, lira 1020-1050, dinár 220-225, dollár 240-245, osztrák 33-34, magyar 100-110, szokol 775-780.

Zürich, augusztus 17. Zárlat: Berlin 0000150, Amsterdam 21675, Newyork 55150, London 2522, Páris 3060, Milanó 2370, Prága 161750, Budapest 003 egynyelcad, Belgrád 580, Bukarest 200, Varsó 00024, Wien 0007750.

Budapest, augusztus 17. A budapesti értéktőzsdéi záratai: Magyar Hitel 646.000, Osztrák Hitel 170.000, Angol-magyar 104.000, Leszámitoló 141.000, Magyar-Olasz 41.000, Hazai bank 295.000, Salgótarjáni 670.000, Rimamurányi 270.000, Köz uti 45000, Déli vasút 160.000, Államvasút 520.000, Hermes 65000, Ingatlan 260.000, Forgalmi bank 65000, Kereskedelmi —, Bosnyák Agrár 75000, M. Általános Takarékpénztár 4.200.000, Borsodmiskolci 350.000, Concordia 143.000, Első bpesti gőzm. 242.000, Gizella 110.000, Hungária 130.000, Beocsini 1.050.000, Északmagyar 500.000, Eszt-szászvári 550.000, Kohó 960.000, Drasche 300.000, Hungária 495.000, Alumínium 252.000, Phöbus 50000, Magnetit 260.000, Kőszén 2.650.000, Urikány 145.000, Adria 700.000, LLevante —, Csáky 57.000, Tröszt 169.000, Fegyver 1 millió 325.000, Ganz 23.500.000, Ganz vill. 2300.000, Láng 220.000, Lipták 49000, Schlik 98000, Atlantica 87.000, Osztr. légsz. 75000,

* Szépséghibáit tökéletesen eltávolíthatja, archajakat, szeplőt, szemölcsöt végleg utónyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében Bémer-tér 3. I. emelet.

* Legszébb kirándulohely a BÉLA-kert.

* Harisnyák, kesztyűk, gyermektrikók legolcsóbban Blumnaál Körösparton.

* Legjobb, kényelmes haskötők kaphatók csakis a kitűnő Kovács Sándorné orvosi haskötő készítőnél, Nagyvárad, Nilgesz-telep.

* Legszébb kirándulohely a BÉLA-kert.

* Vásárlás előtt keress fel a Körösparti Áruházat, ahol szövet, zefir, vászon, árukban óriási választék, olcsó árban kerül eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

Friss férfi

divatlapok

érkeztek a

HEGEDÜS

HIRLAPIRODABA.

NAP ÉS ESŐERNYŐT

minden kivitelben készít

Első Erdélyi Ernőipar

ROSENBERG TESTVEREK

NAGYVÁRAD, ZÖLDFA-U. 8.

KÉRJEK ARAJÁNLATOT

Puha ólmok

heres megölteire a

Sonnenfeld Adolf nyomda Rt.

Szilágyi Dezső-utca 6. sz.

Aróti 30500. Lámpa 675.000. Guttman 5.000. Klotild 245.000. Cukor 3200.000. Termelő 450.000. Gummi 200.000. Vasút 19.000. Mv. petr. 90000. Nasie 5.000. Neusloss 230.000. Orsz. fa 185.000. Győri Olaj 155.000. Szlavonai fa 112.000. Marton 11000. Ujlaky 120.000. Villányi 3000. Angolbank —. Teudloff 70000. Vörner 55000. Lignum 134.000. Zabolai 5.000. Ker. és Hit. 35.000. Egy. Tkp. 160.000. Rössemann 80.000. Schuller 80.000. Apir 85.000. Boni 125.000. Malomsoky 9.000. Zentaroskányi 30.000. Rézbányai 5.000. Egisz. 21200. Földhitel 370.000. Mercurbank 31000. Merkurfa 17000. Viktória 10.000. Ocean 35000. Pálfalvy 190.000. Coburg 96.000. Glóbus 60.000. Danica 170.000. Belvárosi 78.000. Győrfi 120.000. Flóra 5.000. Borsódi szén 460.000. Mezőgazd. —. Höffer 200.000.

MOZI

— Sámson, a vasmarku, 6 felvonásos szenzációs dráma bravurok, trükkök és letvesélyes produkciók sorozatából áll. Főszerepben Luciano Albertini. Szombaton utoljára az Atlantic nyári moziban és Apolló moziban. Előadás kezdete szombaton az Apollóban 3, 5, 7 és 9 órakor az Atlanticban 9 órakor. A 3 órai előadás mérsékelt helyáru.

— „Fegyenc gróf” Dorian Filmszínház. A pénteki Dorian filmpremieren sem csatlódott a publikum, mert egy olyan szenzációs bűnügyi történetet látott a vásznon leperegni, amelyet már régen volt alkalma a közönségnek filmen látni. A „Fegyenc gróf” minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Gréte Freund a bájos és ünnepezt filmprimadonna játsza a főszerepet; megtevesztésig hasonlít Mary Pickfordhoz, de művészi játéka jóval felülmulja azt is. Hermann Picha mint kabaret-színész kiváló produkál a darabban. Ez izgalmas Dorian-film ma, szombaton és holnap, vasárnap látható a Dorian Filmszínházban. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Öt leírt a legjobb
könyvet elolvashatja a

HEGEDÜS
HIRLAPIRODA
kölesönkönyvtárából.

A temesvári őszi mintavásáron résztvenni szándékozó kémiai, olaj, lakgyárak stb részére

kiállítási üvegtartányokat

prompt készit skicc és leírás szerint a
Temesvári Mimalom üvegosztálya, Timisoara.

Makulatura papir

15 métermázsza különként
8 leírt nagyban és kicsinyben kapható a

Hegedüs
Hirlapirodába

Mészáros és kenteseknek kiválóan alkalmas.

INGYEN!

Eladó
Házát
Földjét
Szőlőjét
Üzletét
Lakását
Butorozott
szobáját

vagy ingóságait jelentse be irodánkba

„ARDEAL” Str. Postei (Uri-u.) 8.

sám alá, minden díjazás nélkül előgősen és diszkrétan közvetítjük. —
Meghívásra személyesen megyünk.

INGYEN!

Eladó mozi-

berendezés a kolozsvári Uránia színházból, vetítógép, transzformátor, színházi székek, melyek 1923 szeptember 15-én elzárultak.

Felvilágosítás nyerhető: Dr. Toth Ferenc ügyvédnél, Str. Nicolae Jorga 19, vagy Éberl Kálmán Str. VI huta 38. Oradea-Mare

Dinamo 110 Volt, 40 K. W. egyenáramú Egyesült Elektr. R. T. gyártmányu, 4 sarkos, teljes kapcsolóval berendezéssel, keveset használt **eladó**

Megtekinthető: Stern Béla géptechnikusnál, Strada Avram Iancu No. 18. Oradea Mare

Ház

nagy udvarral és külön nagy telekkel gazdálkodóknak, vagy gyárhelyiségeknek alkalmas ugyancsak kisebb ház, udvarral, esetleg külön telekkel gyárhelyiségeknek, gazdálkodóknak alkalmas, e adó Ugyenőkök díjaztatnak.

Érkezik:
Parkolics-uszoda

Gyárvállalat keres fiatal

saldakontistát

azonnali belépésre. — Írásbeli ajánlatok a „Nagyvárad” kiadóhivatalába kéretnek.

Prostituáltak

a „Gargon” szerzőjének új könyvét olvashatja a

Hegedüs
Hirlapiroda
kölesönkönyvtárában

Vennék

100—200 holdas

tölgy-erdőt

és egy 3-as Wertheim-kassza. — Cím a kiadóban.

Borpince eladás

Szekelyhid községben, a Sós-úton fekvő beltelekbeli borpince, a 120 ezer liter hordóparkkal és berendezéssel szabad kézből eladó. — Érdeklődők forduljanak jelen lap kiadóhivatalához, ahol kellő felvilágosítással szolgálnak.

Értesítés

Felhívjuk vevőink figyelmét, hogy üzletünket mechanikai műhellyel bővítettük ki. Elvállalunk csatládi, házilapari, valamint mindennemű speciális varrógépeket javításra. A javításokat különösen a tőlünk vásárolt

varrógépeket a legjutányosabb árban és felelősséggel vállaljuk.

SINGER VARRÓGÉP nagyváradai fióktelepe
Oradea-Mare, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 16.

Nagyváradai Izs. hitközség

Hirdetmény

Hitközségünk tagjait értesítjük, hogy a Cion-templomban, a templomudvarban lévő kistemplomban és a Kereskedelmi Csarnok nagytermében felállítandó póttemplomban az ülhelyek jegyeit templomügyi bizottságunk a következő sorrendben fogja kiadni:

1. Augusztus hó 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26. és 27-én azon bérloők jegyeit adjuk ki, akik eddigi üléseiket ezidén is megtartani óhajtják. Amennyiben ez ideig a bérloők nem jelentkeznek, minden további figyelemztetés nélkül fogjuk helyeiket másnak kiadni.

2. Az üresen maradt helyeket szept. hó 2. napjától fogjuk a jelentkezőknek kiadni.

3. A magántulajdonosokat felkérjük, hogy jegyeiket legkésőbb szept. 2-ig kiváltani szíveskedjenek, nehogy ellenkező esetben mint üresen hagyott helyeket adjuk azokat bérbe.

4. Templomi ülhelyeket csak azon hitközségi tagok kaphatnak, akiknek adóhátralékuk nincs.

5. A Kereskedelmi Csarnok póttemplomában az istentiszteletek alkalmával házkára fog tartatni. Felkérjük mindazokat, akik a házkára említéseket óhajtják, ülhelyük jegyének megváltásakor kérelmüket a bizottság elé terjesszék.

Az ülhelyek jegyeit a hitközség Szilágyi Dezso utcai irodájában a megálapított napokon d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig adjuk ki.

Nagyváradon, 1923. augusztus hó

Nagyváradai Izs. hitközség
templomügyi bizottsága.

Vegytisztító üzlet
Bazár épület — Színház oldal.

ELVALLALOK

mindennemű felső ruha

TISZTÍTÁST

egyszínű ruhafestést

BORGOS SÁMUEL

A „NAGYVÁRAD” A PROHÍRDETÉSE

Egy szöveg 2 sor, vastagabb betűvel 4 sor.

A legkisebb sorozat 10 sorig 20 sorig.

„INDUSTRIA“

ipari és kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Raktárban tartunk saját gyártmányu orvosi, vegyes, irodai, raktárnoki, fűszeres, pincér, borbély, hentes és gépész kabátokat, szőllő, kazántisztító és kék munkásruhákat elsőrangú anyag és kivitelben. — Gyűrak, bányák, nagyüzemek figyelmébe ajánljuk magunkat és kíváncsra árajánlással szolgálunk

LAKÁS

Egy vagy kétfőszobás lakásokat külön bejárattal, szobákat, pánzköcsönöket, üzemhelyiségeket, házakat, autórakokat azonnal közvetítünk Pável-u 5 798

Fiatal ember kvartélyt kaphat Magyar-u 15 803H

Alkalmazás

Gyakorított román fordító vagy fordító délután 5-7 re ügyvédi irodába keresetlik. Írásbeli ajánlatok eddigi alkalmazásával és fizetési ígérennyel a kiadóra kértnek. 9

Szobalány jó bizonyítványokkal Komlós Testvéreknek jelentkezzen, Zöld fa-utca 13 765

Mindenes főzőnő azonnal belépésre felvételt. Seged, Széchenyi-tér 1. II. emelet.

Két fiatal csemege kereskedő segéd kik románul is beszélnek azonnali belépésre keresetlik. Ajánlatokat, I. Oradea I B. fia 81 Dobrota (Mazovásarnel) Targul Mures. 781

Szobalányt azonnali belépésre keresek Eredévi emléktér 18 800H

Magyar német román levezető és fordító délutáni órákban munkát vállal. Cim a kiadóban 797

Adás-vétel

ELADO a Bölcse-de-utca 8. sz. ház, melyben 2 szoba, konyha és előszoba lakás elfoglalható. Ára 175 ezer lei. Értekezni d. u. 2-7 óráig. 762

Egy nagy utazó koffer vaszonnal bevont, jutányos eladó Özv. Fáberné, Gilyányi-utca 19.

Kézimunka, ágylétrák, storok, vitrázsok, terítők, szőttözetlen kelm, gobelin és batik diványpárnák, kötött és arany terítők typóennel és külön typóennel, ágylétrák, hálokabátok, abroszok szelvéttével, zsebkendők eladók Rákóczi-ut 30. jobbra Szász. 741

Str. Regele Ferd. 9. Özv. PETRI ÁRPÁDNÉ látszerészeti üzletben

Herbst
ékezők és most
magas árat fizet
Brillántért,
Aranyért,
Ezüstért.

Egy teljesen jókarban levő nagy Singer varrógép és egy díofa hálószoba butor eladó Várház-u. 21.

Két szőllő férfi ruhá egy egész lakcipő és félbegrá 40 és majdnem új egy átmeneti k-bát eladó. — Szacavay u 43 bal 3 693

Házak eladók. Házak adási megbízásokat vállalkozunk. — Köcsönök megismerünk. Magánpénzünk jutóikkal kilyhelyeket Adásvétel Rtg. Parcul Traian 12. — Értékesítés délután. 5

Teljesen jó, használható állapotban levő Goliath és italia rendszerű szónaprések és szekermértegek eladók az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi részvénytársaságnál Déván. 802

Egy tűzmentes vas könyvszekrényt megvételre keres a Banca frontiera áruosztálya Str General Moscu (Mezel M. u 2) 799

Görögoldal (omlástól) 305 számú szőllő átadó lakással, istállóval 65.000 leiert eladó Adásvétel Rtg. Parcul Traian 12. 8

Ebédli nagy perzsa szőnyeg 2 és fél, 3 és fél méter, perzsa abrosz, perzsa függönyök, ezmyrna szőnyegek, argemen szőnyeg, szolon takaró, pléd, festmények, egy sárga kerek költő selyem abrosz, egy nagy kelm ebédli abrosz eladók, Rákóczi-ut 30. jobbra. Szász. 742

Komplett világos hálószoba butor jutányosan eladó. Cim a Hegedűs Hirlapirodában. 694

Jó karban levő nagy fekad eladó. Cim a kiadóban. 778

Nagy választék hencser takarékban gyári és perzsa szőnyegekbe kötött wertheim kassák hálószobák és minden más butorok. Beck és Benjamin Str. Gogalniceanu Várdi Zikmond u 11. Telefon 1703 804

Eladó szalon garnitúra konzol tükör 3-4 méteres szőnyeg Vitéz u 30 796

Eladó házak Olasziban emeletes elfoglalható lakással 470.000 leiert. Új városban emeletes elfoglalható 600 ezer lei előnyös fizetési feltételekkel, magánház azonnal elfoglalható 300 ezer lei, Ud utcán 2 magán ház 400-600 ezer leiert. még ezenkívül hét magánház és 11 bérház 85 ezer leiertől Hatmillió lelig, ezenkívül főke befektetésre igen alkalmas 21 nem elfoglalható lakásos kisebb nagyobb magán és bérházak halatlan olcsó árért eladók. Érdeklődni. Feledt Sándor, Szaniszló-u. 63 szám 28

VESZONKI

szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és iroda-berendezéseket, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk : 1927

Frenkel és Fia
Mezey Mihály-utca 10.

Eladó komplett lakás rendezés, amely áll ebédli háló, uti és szalon teljesen új továbbá röngzongora, velencei tükör Rákóczi-ut 30 sz. jobbra Szász. 750

Különfélék

Uttelekhez, bérletekhez legjutányosabban és szőllőképeket Zsebkönyvkész, Szaniszló-ut 25. szám.

24 % kamatra kereset magánpénzt teljes fedezetel. Adásvétel Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) Értékesítés délután.

Üzlet helyiségek keresek

haszon rézesedése esetleg társulni egyénnel, kinek a be város területén üzlet helyisége van és eg kevés tőkéje. Speciál üzlettem biztos megéhetést nyújt 2 család nak Szives értesítésket „R” jellegre a kiadónak ba kérek.

Remélem

tudja már, hogy leggyorsabban intézi ol utlevélt és vízumát Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA
futáirodája
Pannónia kávéház

Eladó szőllő

Egy 900 □ öles szob konyhával. 1700 □ öle lakás néikül. 300 □ öle két szobás lakás, konyha kamara, verenda borházai, vendéglői joggal, d az egész egyben is átvehető. Görög oldal 319. sz. a víz rezorva me lett

Maárnál

Eladó

valódi perzsa és mirna szőnyegek, antik óra, vitria 2 drb hencser, aló óra, antik könyvszekrény, 1 drb. kőzagy, Törött aranyat, ezüstöt, gyémántot, brilliánsot, platinát, hamis fogakat magas árban veszek

Walez Lipót
órás és régiség-kereskedő. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 18 szám.

Központban

irodának alkalmas szobás helyiséget magas bérért keresünk azonnalra. — Cim a Hegedűs Hirlapirodában

Kontinentale Eisenhandels-Gesellschaft Kern & Co.

Lloyd 1617

Generalvertretung des Witkowitz- Röhrenwalzwerkes.
Verkaufsstelle der vereinigten tschechoslovakischen Eisenwerke

Telegramadresse:
„FERROKONTINENT“

CLUJ

Briefadresse:
„POSTFACH“ 20.

TELEFON: 950.

BUREAU: CALEA REGELE FERDINAND 89.

LAGER: PIATA GAREI 3. (Hitelbank áruaktár)

TELEFON: 950.

Ab Lager Cluj prompt lieferbar:

Stab-, Façon-, Beton- und Bandelsen. Schwarze- und verzinkte Bleche. Rippenbleche, Weissbleche, Tarianer Hackenwaren. Maczenzefner Hauen. Drahtstifte. Eisendraht, gegläht, blank und galvanisiert. Stacheldraht. Schmiedeeiserne GASROHRE, schwarz und verzinkt Original + G. F. + FITTINGE in allen Dimensionen bis 4", wie auch nahtlose SIEDERHRE bis inkl. 203 mm.

Ab tschechischen Werken raschestens lieferbar:

Rohelsen. Glesserei-, Puddl- und Stahlrohelsen; Hämatit, Ferromangan, Ferrosilizium etc. Eisengussware. Rohre für Wasser-, Dampfmaschinen und Bauguss, Gusseisensäulen etc, Grauguss- und Hartgesswalzen, Platten, etc.

Stahl faconguss aus Martin- oder Elektrotahl und aus Manganstahl. Gussstücke jeder geeigneten Konstruktion und Grösse in zweckentsprechender Härte und Zähigkeit, sauber und dicht, Spezialartikel Lokomotiv- und Waggonräder; Manganstahl: Herzstücke diverse Weichen, Brechbacken für Steinbrecher, Steinhöhlen etc.

Schmiedestücke aus Martin-, Nickel- und Spezialstahl: Maschinewellen bis zu den größten Dimensionen, sowie Maschinenteile jeder Art.

Eisenbahn- Bedarfsartikel Lokomotiv- und Waggonräderpaare, geschmiedete und gegossene Waggonradscheiben, Radreifen für Lokomotiven und Waggonen, komplette Geleiseanlagen. Wechsel und Kreuzungen. Drehscheiben, Schiebebühnen, Kasten- und Kippwagen für Grubenbahnen, Wasserstation Einrichtungen etc.

Walzware Stab- und Faconelsen, Beton Eisen, Bauund Waggonträger, Stabstahl, Stahlbleche, Reservoir und Kesselbleche, Strips für Rohrfabrikation, Eisenbahn Strassenbahn- und Grubenschienen aus Martinstahl, Blöcke, Knüppel, I. Träger und

U Eisen, Grob und Feinbleche, verzinkte Bleche etc.

Rohre aus Fluss- Stahl, Flusseisen. Schweisseisen, stumpf und patentgeschweisst, sowie nahtlos, Fittings, Fasonstücke etc. Rohrmaste.

Blechwaren a) mittels Wassergas geschweisste und b) elektisch geschweisste Fässer für Benzin, Petroleum etc. c) Blechschmiedearbeiten, aller Art, d) maschinell gepresste Blechwaren aller Art für Eisenbahnbedarf etc.

Kesselböden, Böden für Destillierblasen, Zuluosekocher Garbekesselpfatten, Hochdruck und Turbinenleutungsrohren, Weillrohre System Fox u Morison e e.

Dampfessel besondere Spezialität: Wasserröhrenkeasel Patent Garbe, Überhitzer, Reservoir Gasbehälter etc.

Eserne Brücken und Hochbau- Eisenkonstruktionen.

Maschinenbau mit besonderer Berücksichtigung des Gasmotorenbaues für Koks und Hochofengas. Fördermaschinen, Ventilatoren, Kompressoren, Druckluftlokomotiv-Anlagen, komplette Aufbereitungs-Anlagen etc. Komplett Einrichtungen für Berg- und Hüttenwerke. Koksanstalten, Gasanstalten, Petroleumrafinerien, Teerfabriken Brennerien etc. etc.

Schamottewaren für Kesselmauerung. Schweiss- und Glühöfen, Martinöfen etc. Ammoniak, Salmiakgeist.